

Интеллект, даралық, экологиялық тазалық: fashion трендтеріне сараптамалық талдау

Central Asia Fashion 31-ші Халықаралық сән көрмесінің іскерлік конференциясына қатысқан сарапшылар интеллект, даралық және экологиялық тазалық туралы қазіргі трендтерді талқылады. Осы пікірталас аясында спикерлер сән индустриясының негізгі тренді - интеллектуалдық сән әртүрлі елдерде қалай түсіндірілетіні, стилистер, ритейлерлер және дизайнерлер тұрғысынан қалай сәтті болатыны туралы әңгімеледі, олардың сәнін қалай көрсету керектігін, бүгінгі таңдағы даралық, сонымен қатар эко-дәстүрлер мен жаңандық трендтердің аймақтық өзектілігін талқылады. Сарапшылар бүгінгі күні ритейл-бизнесінің табысты болуы саналы тұтынуға деген көзқарасқа тікелей байланысты екеніне сенімді.

CAF бизнес-мәжілістерінің пікірталасына қатысушылар (солдан оңға қарай):

Жанна Лукпанова, Мира Берген, Аида Кауменова, Чолпон Аламанова, Мария Петерсон, Милена Ершова

Интеллектуалды сән, fashion индустрияның басты тренді ретінде

CAF бизнес-мәжілістерінің Франциядан келген арнайы қонағы, Ресейдегі Прет-а-порте Француз Федерациясының экс-өкілі және fashionsfera.ru сән ритейлінің негізін қалаушылардың бірі - **Мария Петерсон** интеллектуалды сәннің рөлі туралы: «Ол енді тек безендіру қызметін атқармайды, ол өзін-өзі танытудың, сыртқы әлеммен қарым-қатынас жасаудың құралы болып табылады. Мұндай сән ешкімді бей-жай қалдыра алмайды, өйткені бұл, ең алдымен, саналы түрде келген сән. Сонымен қатар, интеллектуалды сәнді заманауи өнердің жеке түрі ретінде қарастыруға болады: бұлар формаларды бағындырады және, әрине, белгілі бір перфоманстар, өнер нысандары, киімдер де өз өмірімен өмір сүретін сияқты. Дегенмен, интеллектуалдық сән ұзақ уақыт бойы өзектілігін жоғалтпайды».

Бұл ретте CAF бизнес-мәжілісінің сарапшысы, «Sportmaster Қазақстан» танымал желісінің маркетинг бөлімінің басшысы Жанна Лукпанова интеллектуалдық сән сабақтастық пен бізді қоршаған әлемге деген көзқарасты көрсетеді деп есептейді: «Бұл бірнеше көрсеткіштердің жиынтығы, ол бізді және біздің ұстанымымызды білдіреді. Егер мен қымбат заттарға ақша салсам, бұл заттар кейінірек менің балаларыма берілуі мүмкін деп

ойлаймын. Бұл көне, бірақ өзекті нәрсе болады. Бұл да интеллектуалдық сән, өйткені бұл инвестицияның бір бөлігі».

Ресейдегі Прет-а-порте Француз Федерациясының экс-өкілі және fashionsfera.ru сән ритейлінің негізін қалаушылардың бірі - Мария Петерсон (Франция, Лион)

Сонымен бірге стилист, fashion блогер - **Мира Берген** пікірталаста сөйлеген сөзінде зияткерлік сәннің дәстүрге негізделгенін баса айтты: *«Біз зияткерлік сәннің құрамдас бөлігін бұқараға жеткізе алар едік: өзіміздің тамырымызға, салт-дәстүрімізге, өзіміздің туындыларымызға, біздің дизайнерлеріміздің туындаларына деген көзқарас.. Соңғы кезде біз бұл бағытқа жақсы бет бұрғанымыз ұнайды және мен оны интеллектуалды сәннің бір бөлігі деп атар едім. Адам өзінің ұлттық мәдениетінен сыр шертетін нәрсені кююі үшін ең алдымен өзін-өзі тануды басты мақсаты санауы керек екеніне сенімдімін. Адам мұндай нәрселерді ойланбай істемейді. Сондықтан, интеллектуалдық сән туралы айтатын болсақ, қоғамда жауап бере алатын ең ауқымды бөлігі – тамырға оралу, ұлттың ұлттық ДНҚ кодына қайта оралу, оның ішінде жергілікті жобаларды, отандық өндірісті және салт-дәстүрімізді қолдау»-* деп санайды Central Asia Fashion іскерлік конференциясының сарапшысы.

CAF бизнес-мәжілісі пікірталасының спикері, стилист, «СтильБерген» атақты курсының авторы, fashion блогер - Мира Берген (Қазақстан, Алматы)

Стилистердің, ритейлерлердің, дизайнерлердің көзқарасындағы сәтті капсулалар

CAF пікірталасына қатысушылар, сонымен қатар сән капсуласын қалыптастырудың сәттілігі туралы сараптамалық көзқарастарын білдірді. Спикерлер аудиторияны коммерциялық мойындау идеясын бірауыздан қолдайды, ал шығармашылық пен концепт енді артта қалды.

«Егер біз киім үшін қызмет ету және жұмыс істеу керек емес, бірақ киім бізге жұмыс істеуі керек деген көзқарастан шығатын болсақ, онда, ең алдымен, киімдегі сәтті капсула - бұл күнде таңертең не киемін деп миыңызды ашытпайтын киімдер жиынтығы деп есептеймін. Менің ойымша, интеллектуалды сән стиль, текстура, түстер және т.б. бойынша заттарды таңдауға негізделген – бұл әрине, бұған уақыты бар адамдар үшін қажет. Көп адамдарға тек нәтиже керек, оларға тиімділік керек», - дейді CAF бизнес конференциясының қатысушысы, стилист Мира Берген.

Жанна Лукпанова бизнестің ұстанымы мен киім-кешек сататын ірі онлайн-сатушының ұстанымын былайша білдірді: *«Ритейлерлер футболка, шалбар, куртка және бас киімдерге бірдей таңбаны пайдаланғанда өтірік істемейді. Бұл мәселеде олар бірінші кезекте коммерциялық тұрғыдан тиімді. Сонымен бірге, бір стильде болғымыз келетіні де бар. Айнаға қарап, біз үстіңгі жағы мен астыңғы жағын түс таңдау арқылы ғана емес, тек маталар арқылы біріктіретінімізді түсінгіміз келеді, сонымен қатар бүкіл көріністе қолдау көрсетілетін қандай да бір ортақ тақырып бар».*

Central Asia Fashion Spring-2023 бизнес-мәжілісіндегі пікірталас

Өз кезегінде көрменің арнайы қонағы бизнес-конференцияның спикері, танымал қазақстандық дизайнер, Aida KaumeNOVA сән үйінің негізін қалаушы және иесі – **Аида Кауменова** өз тәжірибесімен бөлісіп, жиналғандарға ұсыныстарын айтты.

«Идеялар сатып алынбаса, ешкімге керек емес. Мысалы, бүгінде көрнекті дизайнерлер ерекше нәрселер ұсынады және олар сатылады. Неге екенін білесіз бе? Өйткені бұл олардыкі, олар жылдар бойы жасап, өз ресурстарын салған дизайнері. Сондықтан, дизайнерлік бренд не ұсынса да, экстравагантті немесе қарапайым киім болса да, оны жақсы көретіндер сатып алады. Брендке деген сенім деңгейін елестете аласыз ба?»

Шындығында, менің ойымша, кез келген бренд қарапайым болып көрінетін өнімдерді өте саналы түрде керемет етіп жасайды. Мысалы, бомж-стайлды алайық, бір жері жыртылған, бірақ шын мәнінде әлемдік трендтерді, тенденцияларды, әртүрлі топтардың жағдайын және олардың басында не болып жатқанын зерттейтін үлкен агенттік бар, содан кейін тек осы немесе басқа кесу-пішу тәсілдері қолданылады. Мен үшін сәтті сән капсуласы - бұл уақытында сатылатын капсула. Қазақстанда бір солтүстік өңір әлі суық, екіншісі оңтүстікте, қазірдің өзінде ыстық. Дизайнер барлығын бір уақытта қуанту үшін мұндай топтаманы қалай жасау керек екенін ойлап табуы керектігін және климаттық ерекшеліктерді ескере отырып, әртүрлі аймақтарда әртүрлі өнімдердің болуы мүмкін екенін елестетіп көріңіз.

Дизайнер тұтастай алғанда, егер топтамада негізгі элементтер де, ең сәнді киім де болса, бірақ Pantone ұсынатын түс трендтерін ескере отырып, бұл шынымен сәтті капсула болатынына сенімді болады.

CAF бизнес-мәжілісі пікірталасының спикері, дизайнер, блогер, Aida KaumeNOVA сән үйінің негізін қалаушысы & иегері (Қазақстан, Алматы)

Sustainable fashion сән үрдісі немесе Азиядағы «тұрақты сән» кімге керек?

Негізгі трендтердің бірі – эко және sustainable fashion тақырыбын талқылағанда Орталық Азия сән көрмесінің арнайы қонағы, Қырғызстан Суретшілер одағының мүшесі, Cholpon Kurak қолданбалы өнер мектебінің негізін қалаушы **Чолпон Аламанова** өз республикасында кеңінен тараған EcoKurak жобасын құру кезіндегі оқиғасымен бөлісті.

«2021 жылы Қырғызстан ауасы ең ластанған ел болып танылды (117 елдің ішінде 7-орын). Енді тұрғындар бөлмені желдетер алдында түтіннің үйдің ішіне кіріп, сонымен дем аламыз ба деген оймен терезені ашатын. Ластанудың негізгі себебі - күйген кезде қышқыл улы түтін шығаратын үгінділер немесе мата қалдықтары».

Central Asia Fashion көрмесінің арнайы қонағы, бизнес-мәжілістің спикері, Қырғызстан Суретшілер Одағының мүшесі, «Cholpon Kurak» қолданбалы өнер мектебінің негізін қалаушы - Чолпон Аламанова (Қырғызстан, Бішкек)

Бизнес-мәжіліс спикерінің презентациясынан белгілі болғандай, Қырғызстандағы ең дамыған салалардың бірі – тігін өнеркәсібі, оның 80 пайызы тігін цехтары. Күн сайын қоқыс қалдықтары лақтырылып, өртеледі екен.

«Көмір сатып алып, үйін жылытуға ақшасы жоқ кейбір адамдар дүкендерден кесектерді алып, отынның орнына пайдаланады», - дейді Чолпон Аламанова. - Мен Chолпон Kирак қолданбалы өнер мектебінің оқушыларымен бірге қаланың үстінде қандай түтіннің тұнып тұратынын көру үшін жаттығу алаңына бардым. Қоқыстың басым бөлігі шіріп кеткен мата қалдықтары болды. Сонымен қатар, бұл тоқыма қалдықтары үйіндісі үнемі өртке оранып, бүкіл қала дем алады, қалдықтар ауа мен топыраққа, одан кейін жер асты суларына түседі. Осы кезде ұлттық нақыштағы бұйымдарды жасайтындықтан, ұнтақтармен тікелей жұмыс жасайтындықтан, шеберханалардан қалған қалдықтарды алып, оны әрлеу немесе сәнді құрақ ретінде өңдеу үшін әртүрлі бұйымдар жасау идеясы туындады».

CAF бизнес-конференциясының панельдік талқылауы кезінде Чолпон Аламанованың экоқұрақтарының көрсетімі

«Жоба 5 айға созылды, осы уақыт ішінде біз 300 келі қайта өңделетін материалды өңдедік. Нәтижесінде үлкен жетістікке жеткен үлкен өнер көрмесі болды. Осылайша, ел тұрғындары осы қоқыстардың барлығынан шын мәнінде пайдалы ғана емес, әдемі нәрселерді де тігуге болатынын анық көрді. Бұл жобаға Қырғызстанның түкпір-түкпірінен келген тігін цехтарының иелері, қолөнершілер, ательелер үн қосты. Осылайша, бұл бағыт танымал болды және бүгінде біз сабақтарымызда әр шапан өзімізге және балаларымызға сақтап қалған таза ауа тынысы екенін айтамыз. Ал бұл жанбайтын, шірімейтін және уландырмайтын өнердің азғантай бөлігі болсын», - дейді EcoKирак жобасының авторы Чолпон Аламанова.

CAF бизнес-конференциясының қатысушылары: онлайн B2B сәнді fashionsfera.ru ритейл платформасының негізін қалаушы, Францияның Ресейдегі Прет-а-порт Федерациясының бұрынғы өкілі - Мария Петерсон (Франция, Лион) және Central Asia Fashion сән көрмесінің бас продюсері - Милена Ершова

CAF бизнес-конференциясының спикері Мария Петерсон да sustainable fashion тақырыбындағы бақылауларымен бөлісті: «Еуропада қазір *эко fashion* тақырыбы өте танымал: барлық халықтық қолөнер, дәстүрлі техника, *хендмейд*, *апсайклинг*, ескі заттардан жаңаларын жасау, заттарды қалпына келтіру немесе *секонд хенд ашу*. Мұның бәрі даралық трендін қолдайды. Шын мәнінде, бүкіл әлемдік қоғамдастықта соңғы 10 жылдың өзінде үлкен серпіліс болды. Біріншіден, заңнамалық деңгейде жаһандық өзгерістер болды. Тек осы жылы екі заң күшіне енді: біреуі өндірушілерді қаптамада және өнімнің өзінде оны қалай кәдеге жарату керектігін көрсетуге міндеттейді. Екінші заң - гринвошингпен күреске қатысты (Ред. Мысалы жеткілікті негіздерсіз және нақты дәлелдерсіз компанияның экологиялық таза позициялануы) Жаңа заңға сәйкес, өндіруші компаниялар өз өнімдерін өндіру туралы деректерді айқын және ашық түрде ұсынуға міндетті: олар белгілі бір өнімді өндіру кезінде қоршаған ортаға қандай әсер етеді».

Экологияға арналған трендті қолдау және қазақстандық нарықта экотауарлардың болуы туралы тақырыпты жалғастыра отырып, CAF бизнес-конференциясының спикері Жанна Лукпанова да айтты: «Sportmaster Қазақстан» желісі экологиялық таза күн тәртібін белсенді қолдайды. Біз жаңа топтамаларымызда қайта өңделген шикізатты көп пайдаланамыз, сонымен қатар экологиялық таза мақта өндірісі үшін халықаралық бастама – «Үздік мақта үшін» бағдарламасы аясында киім сатып аламыз. Екі жыл бұрын біз пластикалық қаптамадан мүлдем толық тартып, қағаз пакеттерге көштік. Менің ойымша, қазіргі шындық жыл сайын экология тақырыбы өзекті бола түсетініне басымдық береді», - деп қорытындылады CAF бизнес-сессиясының спикері.

Central Asia Fashion Spring-2023 бизнес-конференциясындағы панельдік пікірталас

CAF-тың тұрақты қатысушысы, стилист Мира Берген қызықты көзқарасты ұсынды. Сарапшы экологиялықтың сән үрдісі қазақ дәстүрінде қалыптасқан деген пікірін білдірді: «Менің ойымша, қазақтар - киімге деген экологиялық қатынастың негізін қалаушылар болып табылады, өйткені біз ештеңе тастамаймыз және өртемейміз. Біз үлкен сөмкелерге жинап, «ауылға» жібереміз. Бізде үлкен бала кез-келген киімді киіп, содан кейін оны ортаншы балаға, содан кейін жиендеріне берді, содан кейін басқа біреулері киіп тоздырды. Мен клиенттердің гардеробтарын талдаған кезде, үлкен қытай сөмкесін арнайы қолданамын. Біздің Қазақстанда киім үшін «лақтыру» деген ұғым жоқ. Еуропалық стилисттерде мұндай тәжірибе бар, ал бізде басқаша – «бүктеп, ауылға жіберу». Өзіне қажет болмаған нәрселерге қолданыс табылады және әрі қарай өмірге ие болады».

Fashion өнімінің бірегейлігі мен жаппай сән үрдістерін қалай біріктіруге болады

Брендтің бірегейлігі мен сән үрдісінің үйлесімі туралы айта отырып, CAF бизнес-конференциясының спикері, fashion-дизайнер **Аида Кауменова** өз тәжірибесімен бөлісті: «Бастапқыда біз нарыққа ұлттық тақырыппен шықтық және уақыт өте келе егер бұл шапан болса, онда әдемі, кестеленген нәрсе деген түсінік пайда болды -

және бұл біздің желіміз. Шын мәнінде, «Aida KaunoNova» сән үйінің топтамаларында ұзақ уақыттан бері базалық, ұлттық символикасыз да өнімдер бар. Егер біз даралық пен қазіргі үрдістер туралы айтатын болсақ, онда аксиома келесідей: біздің топтамаларымыздың кез-келген топтамасында айдентика да трендтер де бар. Pantone-ға қарамай немесе сән трендтерін немесе кутюр топтамаларын зерттемей-ақ топтама жасау оғаш болар еді, олар әрқашан массмаркетте не болатыны туралы хабар таратады. Сондықтан сәндегі трендтер мен жаппай үрдістерді біріктіру қиын емес», - деп қорытындылады CAF сарапшысы.

CAF бизнес-конференциясының панельдік талқылауының қатысушылары (солдан оңға қарай):
Жанна Лукпанова, Мира Берген, Аида Кауменова, Чолпон Аламанова, Милена Ершова, Мария Петерсон

Релиз деректерін пайдаланған кезде міндетті түрде дереккөзді көрсету қажет: Central Asia Fashion халықаралық сән көрмесінің Бизнес-конференциясы.

Фотосуреттерді пайдалану кезінде көрсету қажет: Central Asia Fashion баспасөз қызметі. Материалдарға барлық айрықша құқықтар CAF халықаралық сән көрмесін ұйымдастырушылары — «САТЕХРО» ЖШС-не тиесілі.

Фотосуреттерге барлық құқықтар авторлық және сабақтас құқықтар туралы қазақстандық және халықаралық заңнамамен қорғалған.